

Provkonstruktion

Årskurs: Gymnasiet

Ämne eller kurs: Etik och människans livsvillkor

Tema: Mänskliga rättigheter och etik

Syfte

Syftet med provet är att utvärdera elevernas förståelse av mänskliga rättigheter, deras betydelse samt hur etiska teorier kan relateras till verkliga dilemman kopplade till dessa rättigheter.

Koppling till styrdokument

Centralt innehåll

Undervisningen ska behandla centrala frågor om mänskliga rättigheter, deras innebörd och betydelse för individer och samhällen. Det ingår att diskutera hur etiska dilemman kan relateras till mänskliga rättigheter i olika sammanhang samt att kritiskt granska information från olika källor som påverkar vår förståelse av dessa frågor.

Kunskapskrav

Eleven beskriver översiktligt och ger exempel på vad mänskliga rättigheter innebär. I diskussioner kan eleven framföra enkla argument för sina åsikter om mänskliga rättigheter och visa respekt för andras åsikter.

Prov

Faktafrågor

1. Vad innebär de mänskliga rättigheterna?
 - A) Rättigheter som är begränsade till vissa grupper
 - B) Rättigheter som tillkommer alla människor utan undantag
 - C) Rättigheter som kan tas ifrån människor
 - D) Rättigheter som gäller endast i vissa länder

B) Rättigheter som tillkommer alla människor utan undantag
2. Vilken av följande dokument är en viktig deklaration för mänskliga rättigheter?
 - A) FN:s allmänna förklaring om de mänskliga rättigheterna
 - B) Europakonventionen för mänskliga rättigheter
 - C) Konventionen om barnets rättigheter

D) Alla ovanstående

D) Alla ovanstående

3. Vilken teori bedömer handlingar baserat på deras konsekvenser för största möjliga nytta?

A) Deontologi

B) Utilitarism

C) Absolutism

D) Relativism

B) Utilitarism

4. Vilket av följande är ett etiskt dilemma kopplat till mänskliga rättigheter?

A) Tolkning av lagar

B) Frågan om dödsstraff

C) Internationell handel

D) Skattelagstiftning

B) Frågan om dödsstraff

5. Vad behövs för att respektera andras åsikter?

A) Enighet i åsikter

B) Öppenhet och lyssnande

C) Att ignorera andra

D) Att alltid vinna diskussionen

B) Öppenhet och lyssnande

6. Vilken organisation är ansvarig för att bevaka mänskliga rättigheter globalt?

A) NATO

B) EU

C) FN

D) WHO

C) FN

7. Vad ålägger Artikel 1 i FN:s allmänna förklaring om de mänskliga rättigheterna?

A) Rätten till en rättvis rättegång

B) Rätten att leva

C) Rätten att tänka fritt

D) Rätten till liv, frihet och personlig säkerhet

D) Rätten till liv, frihet och personlig säkerhet

8. Vilken av följande är inte en mänsklig rättighet?

A) Rätt till utbildning

B) Rätt till frihet från diskriminering

C) Rätt till arbete

D) Rätt till att alltid få sin vilja igenom

D) Rätt till att alltid få sin vilja igenom

9. Vad är syftet med att kritiskt granska information relaterad till mänskliga rättigheter?

- A) För att stödja sina egna åsikter
- B) För att öka kunskapen och förståelsen
- C) För att bemöta andra åsikter
- D) För att avfärda oenighet

B) För att öka kunskapen och förståelsen

10. Vad är en av konsekvenserna av att kränka mänskliga rättigheter?

- A) Förbättrad samhällsstruktur
- B) Ökad social sammanhållning
- C) Skapande av offentliga debatter
- D) Människors lidande

D) Människors lidande

11. Vilken roll spelar utbildning i försvarandet av mänskliga rättigheter?

- A) Ingen roll
- B) Utbildning ökar medvetenheten
- C) Utbildning är irrelevant
- D) Utbildning kan orsaka förvirring

B) Utbildning ökar medvetenheten

12. Vilket av följande påstående är korrekt?

- A) Mänskliga rättigheter kan begränsas beroende på kultur
- B) Mänskliga rättigheter är universella och gäller alla människor
- C) Bara vissa grupper själva kan ange sina mänskliga rättigheter
- D) Mänskliga rättigheter är valfria

B) Mänskliga rättigheter är universella och gäller alla människor

13. Hur kan man identifiera ett etiskt dilemma?

- A) Genom att det alltid finns en klar lösning
- B) Genom att det involverar en konflikt mellan värderingar
- C) Genom att det inte finns några konsekvenser
- D) Genom att det rör sig om lagbrott

B) Genom att det involverar en konflikt mellan värderingar

14. Vad bör man göra för att respektera mänskliga rättigheter i en diskussion?

- A) Ignorera andras åsikter
- B) Vara öppen för olika perspektiv
- C) Endast fokusera på sina egna åsikter
- D) Domdera över andra

B) Vara öppen för olika perspektiv

15. Vad krävs för att stödja mänskliga rättigheter?

- A) Att hålla tyst om frågor
- B) Att aktivt ställa frågor och engagera sig
- C) Att acceptera allt som sägs
- D) Att vara passiv
- B) Att aktivt ställa frågor och engagera sig**

Resonerande frågor

1. Diskutera vikten av utbildning för skyddet av mänskliga rättigheter.
Syfte: Elever får möjlighet att fördjupa sig i sambandet mellan utbildning och mänskliga rättigheter.
2. Ge exempel på hur olika länder hanterar mänskliga rättigheter och diskutera konsekvenserna av dessa metoder.
Syfte: Eleverna får möjlighet att jämföra och analysera skillnader mellan länder.
3. Reflektera över hur sociala medier påverkar vår syn på mänskliga rättigheter.
Syfte: Elever ges möjlighet att kritiskt granska moderna verktyg och deras inverkan.
4. Analysera ett aktuellt fall av mänskliga rättigheter och dess internationella konsekvenser.
Syfte: Eleverna ges möjlighet att göra djupgående analyser av verkliga händelser.
5. Diskutera hur kulturella skillnader påverkar synen på mänskliga rättigheter.
Syfte: Eleverna kan reflektera över relationen mellan kultur och rättigheter.
6. Vad är etiska dilemma och hur kan vi lösa dem i relation till mänskliga rättigheter?
Syfte: Elever ges möjlighet att diskutera komplexiteten i att lösa etiska frågeställningar.
7. Hur kan individer och grupper arbeta för att främja och skydda mänskliga rättigheter?
Syfte: Eleverna reflekterar över aktiva metoder för att främja rättigheter.

8. Vilka ansvar har stater att skydda mänskliga rättigheter och vad händer om de brister i detta?
Syfte: Eleverna diskuterar staters ansvar och konsekvenser av att inte uppfylla detta.

Bedömning

Provets faktadel har totalt 15 frågor med högst 1 poäng per korrekt svar, vilket ger totalt 15 poäng. De resonerande frågorna ger högst 3 poäng per fråga. För att uppnå betyg E krävs minst 8 poäng totalt, för betyget C krävs 12 poäng totalt (inklusive min 3 poäng från resonerande frågor) och för betyg A krävs 18 poäng totalt (inklusive min 5 poäng från resonerande frågor).

Tags: [Prov](#)